

Üksildase uitaja mõtisklused 107.

Äsja jõudis minu töölauale haridusministeeriumi üldhariduse osakonnast direktiiv number 4-2/5132. Ma ei hakka teid direktiivi kõikide punktidega väsitama, piirdun vaid punktiga number 5, mis kannab alapealkirja "Emakeele hindamisest".

I ja II kooliastmel hinnatakse jooksvalt ja arvestuslikult kõiki kommunikatiivseid oskusi – lugemist, kirjutamist, kuulamist ja kõnelemist (suuline eneseväljendusoskus). Klassitunnistusele pannakse veerandi ja õppeaasta lõpul nii osaoskuste hinned kui ka nende osaoskuste hinnete põhjal üks kokkuvõttev emakeelehinne. Kool võib otsustada, kas anda hinded klassipäevikus ühele lehele või kasutada osaoskuste hindamiseks eraldi lehti /.../. III kooliastmel hinnatakse jooksvalt ja arvestuslikult kõiki emakeele osaoskusi: kommunikatiivseid oskusi, keeleteadmisi/õigekirja ja kirjan dust. Tunnistusele pannakse nii kommunikatiivsete oskuste (lugemise, kuulamise, kõnelemise), keeleteadmiste/õigekirja ja kirjan duste hinne kui ka kokkuvõttev emakeelehinne. Kersti Kaldma.

Kohe selgitan. Sinna kohta, kus me lapse tunnistusele ees ti keele rea peale hinde 5 panime, tuleb nüüd kirjutada nii: a) lugemine 5 b) kirjutamine 4 c) kuulamine 4 d) kõnelemine 3 e) kokkuvõttev emakeelehinne (5 + 4 + 4 + 3 = 16; 16 : 4 = 4) seega siis 4.

Nüüd te küsite, mida see kõik annab. Seda küsisid üks teiselt ka möödunud nädalal Tallinna kesklinna koolide emakeeleõpetajad. Helistasin direktiivi autorile ja sain vastuse, et selline meetod on paljude õpetajate soov. Kus elavad seesugused õpetajad?

Kui tahan näha kaelkirjakut, siis lähen loomaaeda, lähenen puurile ja vaatan. Kas praegu on see võimalus garanteeritud? Miks ei võiks loomaaias üürida mõne puu-

LAURI LEESI

ri, kus me oma raha eest käime sääraseid isendeid vaatamas ja nendega lubatavuse piires kommunikeerumas. Puuril võiks rippuda silt: "See on meie bürokraatia, ära liialt kaua vaata! / Kui sa vaadad seda looma, hakkad ahas tusest jooma."

Kuid miks piirduda uuen dusega ainult üksi emakeeles? Miks ei või uut moodi hinna ta matemaatikas? Siis saab tunnistusele panna palju hin deid: liitmis-, lahutamise-, kor rutamise-, jagamishinded, pluss kokkuvõttev matemaatilise mõtlemise hinne? Poiste tööõpetuses on eriti hea os kusi hinnata: saagimis-, hõo veldamis-, puurimis-, haamer damis-, pussitamishinne jmt.

Enim võimalusi annab ke haline kasvatus: jooksmishinne, hüppamishinne (kaugus ja kõrgushüpe eraldi), ketta kuuli, vasaraheite, kükita mis-, ronimis-, ujumishinne, korv-, võrk-, jalg- ja pesapalli hinded jne.

Aga inimeseõpetus, käitu mine ja hoolsus? Aevastamine, nuuskamine, tualettruumi kasutamine (kaks eraldi hin net), käte, jalgade ja kaenla aluste pesemine (gümnaasiumiklassis ka huulte, juuste ja kulmude värvimine, kõigi kohtade raseerimine), klassi-

kaaslaste kolkimine, õpetajate kiusamine, sõprade ja vanemate tagant varastamine, vandumine, ropendamine, joomine, suitsetamine, kummiliimi nuusutamine...

Kui pangad toodavad raha, majandus annab toodangut, tootku koolid rohkem hin deid! Mida rohkem hindeid, seda enam kommunikatiivseid oskusi! Mida rohkem neid, seda enam saab müüa toodangut: juustu, vorsti, sin ki, mudeleid, pudeleid, purke, mune ja lapsi. Mida saab teha munadest ja lastest? Neist saab teha omletti. Neist saab teha atleete. Neid tuleb jätta ka taastootmiseks. Neist tuleb teha bürokraate, ohvitseri, tehnokraate. Neist tuleb teha kahuriliha. Neist tuleb teha alamaid ja bosse. Diplomaate ja villast lõnga. Porrulauku ja sibulaid. Linna- ja maaelanikke. Tööandjaid, teenistujaid. Ministreid ja peaministreid. Presidente ja parlamentääre. Advokaate, sündikaate.

Omletti! Palju omletti! Humaniste, oportuniste, internatsionaliste. Revolutsionääre, rediseid, rekvisiite ja retsidiviste. Isamaalasi ja reformiste. Aktsionäre, reakt sionääre, maaklereid, vangivalvureid ja bandiite. Idealiste, relativiste, föderaliste, spiri tualiste, belletriste. Tollia metnikke, artiste, joodikuid, luterlasi, õigeusklikke, israeliite. Aspiiriini! Tuletikke. Antibiootikume ja anarhiste. Ja hästi palju omletti...

Misasja! Kes küsib? Haridusministeeriumi üldosakonnast? Ärgu tulgu!... Ma... ma hammustan. Hammustan jah!... Rrr-rrr-rrraa...!

L. Leesi